

Omnia commissa tibi noveris esse remissa.
 Reddidit illa Patri; Quod sub tempore carceris atri,
 Quo semper luxi, nil longum, nil grave duxi
 Ad peccatorum numerum pondusque meorum.
 Hoc ita me pressit quod nunquam a mente recessit
 Naribus ut flatum sic gessi mente reatum.
 Tunc Pater: Hoc, inquit, tibi nil penale relinquit,

A Pectore quod tristi perfecte pœnitulisti;
 Namque Deo gratus plus spiritus est tribulatus,
 Quam tribulata caro cruciamine semper amaro.
 Plus cor contritum probat, inque bono stabilitum,
 Quam si compecis te semper ab omnibus escis.
 Quinquies illa tribus vixit super ista diebus,
 Et sic cum Christo, mundo requievit ab isto.

PASSIO

SANCTORUM MARTYRUM FELICIS ET ADAUCTI.

Felix fide, felix actu, Felix quidam nomine,
 Romæ natus et nutritus, et sacerdos ordine,
 Persecutione nota Christiano nomini,
 Vincit Diocletiano presentatur Cæsari.
 Dracus erat tunc præfectus, pessimus idolatra,
 Qui sanctorum jussu regis cruciabat corpora.
 Hoc injunctum erat illi merito sævitæ,
 Tanquam nulli miserturo, nil facturo tepide;
 Ad quem ductus sanctus Felix jussione Cæsaris
 Stetit ad tribunal sævum vacuus formidinis.
 Sprevit æque blandientem fraudulentis vocibus,
 Et subinde sævientem minis terribilibus.
 Jussus tandem thura dare statuae Serapidis,
 Templum cujus stabat juxta mansionem præsidis,
 Cum daturus putaretur vota supplex idolo
 Quæ debebat dare nulli nisi soli Domino,
 Inefflavit faciei saxei simulacri,
 Et subvertit quidquid erat consecratum dæmoni.
 Sic ostendit vanum esse quod pagani colerent,
 Quorum, flante Christiano, numina corruerent.
 Item ductus est in ædem volucris Cylenii [velocis
 [Mercurii
 Tanquam Dei fortioris magno Jove geniti.
 Nam Separis ex Ægypto natus, Deus advena
 Posse minus putabatur quam Romana numina
 Risit Felix caduceum, virgam soporiferam,
 Risit et talaris pennas, et thiarum auream:
 Faciamus quod meretur, inquit, Jovis nuntio,
 Nec alarum, neque virgæ tutus sit præsidio.
 Exsufflavit ergo sanctus idolum Mercurii,
 Et per flatum dedit causam statuae confutill.
 Mirum dictu! fregit bases oris [f. femoris et] æreas
 Et simulacrum nefandum vertit in minutias.
 Tertio Dianæ sacram ductus in ædiculam,
 Exsufflavit sicut prius, et subvertit statuam,
 Arcum fregit et sagittas, nec pepercit pharetræ
 Quibus se venatrix dea debuit defendere.
 Quid restabat jam ministris expectare melius
 Imo plus timendum erat cæteris numinibus.
 Mille deos evertisset, si sufflasset millies,
 Nec armati nec inermes evasissent dæmones.

B Ad perfectum revertuntur, et prædicta nuntiant,
 Et ei quo plus loquuntur, plus furores excitant.
 Felix lætus et quietus vultu stat intrepido,
 Crucuari vel mactari cupiens pro Domino.
 Tunc arreptus et pulsatus scandit in equuleum.
 Et distentus laniatur ad præfecti libitum.
 Dic, infando, dic, impostor, quibus maleficiis
 Destruxisti venerandam statuam Serapidis,
 Maia natum germen Jovis et Latonæ filiam,
 Per quas Roma tenet orbis totius monarchiam.
 Non est, inquit, sicut dicis, præses stolidissime,
 Non per istos regnat Roma, nec hos debes colere,
 Nam Serapis et Sarbastis (99), et Osiris perditus
 In inferno cruciandi mersi sunt profunditus,
 Jupiter et Maia natus et Latone filia
 Cruciantur in æternum propter sua crimina.
 C Solus Christus qui cum Patre regnat et cum Flavio
 Cujus virtus neque loco clauditur nec tempore,
 Est amandus et colendus ut Creator omnium,
 Per quem Roma tenet orbis totius imperium.
 Tunc deponi jubet sanctum prætor ab equuleo,
 Mandans suis quod volebat tacito consilio.
 Ostiensi via, dixit, ad secundum lapidem,
 Arbor est ad quam mactatur juxta ritum veterem,
 Huc ducatur, et rem sibi persuadere facitem
 Si contemnit deos nostros, veneretur arborem.
 Ductus Felix a ministris, ut mactaret arbore
 Quæ vicina stabat templo cujusdam simulacri,
 Videns turbam circumstantem infidelis populi
 Invocavit genu flexo nomen summi Domini.
 Mox erectus et conversus ad nefandam arborem
 D Exsufflavit, ut solebat, et fugavit dæmonem:
 Arbor, inquit, alta nimis duro fulta robore,
 In virtute Jesu Christi protinus avellere;
 Frangecadens fanum præens, aras, et simulacrum,
 Nec per te decipiantur ultra mentes hominum.
 Vix finitis verbis istis arbor ingens corruit,
 Et cum templo mensas, aras, idolum comminuit.
 Repejatur ad præfectum, nuntiantur tristia.
 Reus Felix presentatur, quæritur sententia.
 1545 Prætor Dracus, draco sævus et cruenta bestia

(99) Forte Hercules dictus Sarbasticus a Bursa urbe Achaie in qua celebratur.

Gemit victus, torquet rictus, sibilatque talia
 Reducatur sceleratus ad ruinas arboris,
 Et radices ejus tingat unda fontis sanguinis;
 Sentiat quid possit ira temerati iudicis,
 In contrarium sumpturus omen sui nominis.
 Decollati corpus aves devorent et bestiae,
 Nec sit dignus sepultura deos nolens colere.
 Ducebatur ergo sanctus feriendus gladio,
 Concurrente, sicut solet, curioso populo.
 Ecce quidam Christianus venit illis obviam,
 Videt turbam, videt vinctum, quaerit verbi gratiam;
 Refert unus quod quaerebat de gentili populo,
 Putans illum delectandum sanguinis spectaculo.
 Iste superstitionis Christianae presbyter
 Deos spernens et praefectum, Caesaresque pariter,
 Ducitur ut capitalem subeat sententiam
 Ante templum quod subvertit flamma per artem ma-
 [gicam.]

Veni visum, pascas mentem scelerato sanguine
 Ni si (100) mucronis icum poterit eludere.
 Exclamavit, his auditis, Christianus fortiter:
 Ego quoque Christum colo sicut ille presbyter,
 Deos vestros non plus colo, quam immunda pecora,
 Nec observo nefandorum principum imperia.
 Hujus culpae consors flamma, consors et supplicii,
 Nec disjungat cruciatus causa junctos simili.
 Inter haec et ipse raptus a ministris impiis

(100) F. deest *dirum*, vel simile quid.

A Cum Felice traheretur ad radices arboris,
 Ubi cum stetit ambo jam districtis gladiis
 Petierant dari sibi moram parvi temporis.
 Tunc ad caelum cor levantes fixis humi genibus.
 Pro suis interpellebant Christum percussioneibus.
 Mox surgentes armaverunt se crucis signaculo,
 Et dederunt sibi pacem charitatis osculo.
 Sic uterque percussori praeparavit jugulum,
 Et capitibus truncatis sunt adepti bravium,
 Quorum corpora relicta bestiis et avibus
 A fidelibus humata nocte sunt in scrobibus
 Quas avulsa magnae stirpes arboris effoderant,
 Et sepulcra Dei nutu sanctis aperuerant.
 Quod cum mane didicissent aliqui gentilium
 1546 Tentavere demoliri sepulturas martyrum.
 Quotquot autem praesumpserunt manus illic mittere
 B Violento sunt arrepti protinus a demone.
 Sic primo, tempore cum pax esset Christianis reddita
 Super corpora sanctorum est facta basilica
 Ex lapidibus delubri quod destructum fuerat,
 Ut impleret illud Deus sicut disposuerat.
 Hic duorum celebratur martyrum memoria
 Qui potentibus acquirunt multa beneficia.
 Primus est vocatus Felix; alter caret nomine.
 Sed dixerunt hunc Adactum postea Christicola,
 Ex eventu posuere nomen illi congruum,
 Quia se sancto Felici junxit ad martyrium.

Explicit Passio.

ORATIO.

Sancte Felix et Audacte pretiosi martyres,
 Qui per fidem superastis saevos mundi principes,
 Impetrate mihi vestro peccatorum veniam.
 Qui soletis sitiendi terrae dare pluviam.
 Vidi his cum siccitate morerentur segetes,
 Arva funderentur siti, desperarent homines
 Postquam vestra sacrosancta sunt prolata pignora,
 Statim venit de supernis exoptata pluvia.
 Rursum vidi cum natarent arva magnis imbribus,
 Premerentur curvae messes noxiis gremiibus,

C Postquam vestras sacrosanctas prompserunt reli-
 [quias,
 Statim fulsit impetrata caelitus serenitas.
 Vos habetis potestatem caeli portas claudere,
 Rureus inde quando vultis largos imbres fundere.
 Irrigate, quaeso, meam sitiens animam,
 Non per imbrem, sed per illam, quae me mundat,
 [gratiam.
 Vobis meus deservivit qualiscunque calamus,
 Per vos mundi conservator mihi sit propitius.
 Amen

INCIPIT

VITA BEATI MAURILII EPISCOPI ET CONFESSORIS.

LIBER PRIMUS.

Quod de Maurilio tentat dicere Clio,
 Est anor in causa, majoraque viribus ausa;
 Sperat opem sancti, quem scit placuisse Tonanti.

D Sit venia dignum, qua, quem valet, explicat
 [hymnum,
 Dum putat esse bonum versu celebrare patronum,